

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (трети състав)

2 февруари 2023 година *

„Преюдициално запитване — Статут на църквите и религиозните сдружения или общности в държавите членки от гледна точка на правото на Съюза — Член 17, параграф 1 ДФЕС — Свобода на установяване — Член 49 ДФЕС — Ограничения — Обосноваване — Пропорционалност — Субсидии за частно учебно заведение — Заявление, подадено от религиозно общество, установено в друга държава членка — Учебно заведение, което е признато от това общество като религиозно училище“

По дело C-372/21

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Verwaltungsgerichtshof (Върховен административен съд, Австрия) с акт от 1 юни 2021 г., постъпил в Съда на 17 юни 2021 г., в рамките на производство по дело

Freikirche der Siebenten-Tags-Adventisten in Deutschland KdöR

срещу

Bildungsdirektion für Vorarlberg,

СЪДЪТ (трети състав),

състоящ се от: К. Jürimäe, председател на състава, М. Safjan, N. Piçarra (докладчик), N. Jääskinen и М. Gavales, съдии,

генерален адвокат: N. Emiliou,

секретар: A. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

като има предвид становищата, представени:

- за Freikirche der Siebenten-Tags-Adventisten in Deutschland KdöR, от М. Krömer и Р. Krömer, Rechtsanwälte,
- за австрийското правителство, от А. Posch, J. Schmoll и F. Werni, в качеството на представители,

* Език на производството: немски.

- за чешкото правителство, от Т. Machovičová, М. Smolek и J. Vlácil, в качеството на представители,
- за Европейската комисия, от L. Armati, М. Mataija и G. von Rintelen, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 7 юли 2022 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на членове 17 и 56 ДФЕС.
- 2 Запитването е отправено в рамките на спор между Freikirche der Siebenten-Tags-Adventisten in Deutschland KdöR (Свободна църква на адвентистите от седмия ден в Германия, наричана по-нататък „германската адвентистка църква“) и Bildungsdirektion für Vorarlberg (Дирекция по образованието на Форарлберг, Австрия, наричана по-нататък „компетентният орган“) относно субсидия, поискана за частно учебно заведение, което тази църква признава и подпомага като религиозно училище.

Австрийската правна уредба

AnerkennungsG

- 3 Съгласно член 1 от Gesetz betreffend die gesetzliche Anerkennung von Religionsgesellschaften (Закон за нормативното признаване на религиозни общества) от 20 май 1874 г. (RGBl., 68/1874, наричан по-нататък „AnerkennungsG“):

„Членовете на вероизповедание, което не е било признато преди това по закон, се признават за религиозно общество, при условие че:

1. нищо в тяхната религиозна доктрина, религиозна служба, устав или в името, с което избират да се наричат, не е незаконосъобразно или противоречащо на добрите нрави;
2. са гарантирани установяването и съществуването на поне една религиозна общност, учредена в съответствие с изискванията на този закон“.

BekGG

- 4 Член 11 („Допълнителни изисквания за признаването на религиозна общност съгласно AnerkennungsG“) от Bundesgesetz über die Rechtspersönlichkeit von religiösen Bekenntnisgemeinschaften (Федерален закон за правосубектността на регистрираните религиозни общности (BGBl. I, 19/1998), обнародван в BGBl. I, 78/2011 (наричан по-нататък „BekGG“), предвижда:

„В допълнение към предвидените в [AnerkennungsG] изисквания, за да бъде призната, религиозната общност трябва да отговаря на посочените по-долу условия.

1. Религиозната общност трябва:

- a) да съществува поне 20 години в Австрия, 10 години от които в организирана форма, както и 5 години като религиозна общност с правосубектност съгласно този закон, или
- b) да е организационно и доктринално интегрирана в международно активно религиозно общество, което съществува от поне 100 години и вече е било активно в Австрия в организирана форма в продължение на поне 10 години, или
- c) да е организационно и доктринално интегрирана в международно активно религиозно общество, което съществува от поне 200 години, и
- d) членовете ѝ да са поне двама на хиляда от населението на Австрия съгласно данните от последното преброяване на населението. Ако не е в състояние да приведе това доказателство от данните от преброяването на населението, религиозната общност трябва да го представи в каквато и да е друга подходяща форма.

[...]

3. Религиозната общност трябва да е положително разположена към обществото и държавата.

4. Тя не трябва да създава незаконосъобразно смущение във връзките с признатите по закон църкви и религиозни общества и с други съществуващи религиозни общности“.

PrivSchG

- 5 Съгласно член 17 от Bundesgesetz über das Privatschulwesen (Privatschulgesetz) (Федерален закон за частните училища) от 25 юли 1962 г. (BGBl., 244/1962), с изменения (BGBl. I, 35/2019) (наричан по-нататък „PrivSchG“), предмет на който е правото на отпускане на субсидии на частните религиозни училища:

„(1) На признатите по закон църкви и религиозни общества се отпускат субсидии за възнаграждения на персонала в частните религиозни училища с публичноправен статут, съобразно разпоредбите по-долу.

(2) Частни религиозни училища са училищата, които се поддържат от признатите по закон църкви и религиозни общества, както и училищата, които се поддържат от сдружения,

фондации и фондове и са признати от компетентния върховен орган на църквата (на съответното религиозно общество) за религиозни училища“.

Спорът в главното производство и преюдициалните въпроси

- 6 Германската адвентистка църква, която е със статут на публичноправен субект в Германия, няма статут на църква, призната съгласно австрийското право.
- 7 Считано от учебната 2016/2017 година, тази църква признава за религиозно училище учебно заведение, което се намира в Австрия и се управлява от регистрирано сдружение, което същата църква подпомага, като по-специално предоставя субсидии, учебни материали и продължаващо обучение на преподавателите. На основание член 17 от PrivSchG тази църква подава до компетентния орган заявление за субсидия във връзка с възнагражденията на персонала на посоченото училище, като се позовава на член 56 ДФЕС, за да се възползва от третирането, запазено за църквите и за религиозните общества, признати съгласно австрийското право.
- 8 С решение от 3 септември 2019 г. компетентният орган отхвърля това заявление на основание член 17, параграфи 1 и 2 от PrivSchG, който според него е приложим само за църквите и за религиозните общества, признати съгласно австрийското право. Тогава германската адвентистка църква подава жалба срещу това решение, която е отхвърлена от Bundesverwaltungsgericht (Федерален административен съд, Австрия) с решение от 26 февруари 2020 г.
- 9 Тази юрисдикция смята, че правото на Съюза не задължава Република Австрия да признае църква или религиозно общество, призната/признато по-рано в друга държава членка. Ето защо според нея фактът, че такава църква или религиозно общество признава за религиозно училище частно учебно заведение в Австрия, не допуска тази църква или общество да се позове на член 17 от PrivSchG, за да получи за това заведение субсидии, от които да се изплащат възнаграждения на неговия персонал.
- 10 Германската адвентистка църква обжалва това решение с ревизионна жалба пред Verwaltungsgerichtshof (Върховен административен съд, Австрия).
- 11 В преюдициалното си запитване тази юрисдикция посочва, че църквите и религиозните общества, признати по-специално на основание AnerkennungsG и BekGG, са публичноправни субекти, които имат специални права и са им възложени функции, по-специално в сферата на образованието, с които те участват в обществения живот на страната. Посочената юрисдикция уточнява, че член 17 от PrivSchG запазва само за тези църкви и религиозни общества получаването на субсидии за частни учебни заведения, които те признават за религиозни училища.
- 12 При тези условия запитващата юрисдикция иска най-напред да се установи дали разглежданото в главното производство положение попада в приложното поле на правото на Съюза.
- 13 В тази насока тя припомня, от една страна, че в съответствие с член 17 ДФЕС отпускането на субсидии на частните религиозни училища на църкви и на религиозни общества, признати от дадена държава членка, се урежда единствено от отношенията между тази

държава членка и посочените църкви и религиозни общества и че Съюзът трябва да остане неутрален спрямо тези отношения. Тя посочва, че в точки 30—33 от решение от 22 януари 2019 г., *Cresco Investigation* (C-193/17, EU:C:2019:43), Съдът обаче е постановил, че член 17 ДФЕС не означава, че разлика в третирането, съдържаща се в национално законодателство в тази област, е изключена от приложното поле на правото на Съюза.

- 14 От друга страна, запитващата юрисдикция счита, че с оглед на практиката на Съда, и по-специално на решение от 6 ноември 2018 г., *Scuola Elementare Maria Montessori/Комисия, Комисия/Scuola Elementare Maria Montessori* и *Комисия/Ferracci* (C-622/16 P — C-624/16 P, EU:C:2018:873, т. 105), процесното по главното производство частно учебно заведение, което се финансира основно с частни средства, извършва икономическа дейност, състояща се в доставка на услуги. Според нея обаче, доколкото това учебно заведение се управлява от сдружение, регистрирано в Австрия, тази доставка на услуги няма трансграничен характер, освен ако бъде отчетено, че заявлението за отпускане на субсидия за посоченото заведение е подадено от църква, установена и призната в Германия.
- 15 По-нататък, тази юрисдикция се пита дали германската адвентистка църква може да се позове на свободата на предоставяне на услуги, гарантирана с член 56 ДФЕС, за да бъде третирана по същия начин като частните религиозни училища на църкви или на религиозни общества, признати от закона в Австрия, образователните дейности на които са финансирани основно с обществени средства и които дейности следователно няма как да се квалифицират като „икономически дейности“ по смисъла на съдебната практика, припомнена в предходната точка от настоящото решение.
- 16 На последно място, запитващата юрисдикция иска да се установи дали националната правна уредба, която забранява на германската адвентистка църква да ползва субсидии за частно учебно заведение, намиращо се в Австрия, за разлика от признатите в тази държава членка църкви и религиозни общества, представлява пречка пред свободното предоставяне на услуги, гарантирано с член 56 ДФЕС. Тази юрисдикция подчертава, че доколкото цели да допълни държавната образователна система с частни религиозни училища на църкви или на религиозни общества, достатъчно представени в Австрия, за да могат родителите по-лесно да изберат образованието на своите деца съобразно религиозните си убеждения, тази национална правна уредба има легитимна цел. Тя счита също, че може да се приеме, че тази правна уредба е в състояние да гарантира осъществяването на тази цел, без да надхвърля необходимото за постигането ѝ.
- 17 При тези условия *Verwaltungsgerichtshof* (Върховен административен съд) решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:
  - „1. Като се има предвид член 17 ДФЕС, попада ли в приложното поле на правото на Съюза, и по-специално на член 56 ДФЕС, положение, при което религиозно общество, признато и установено в държава — членка на Европейския съюз, е подало искане в друга държава членка за субсидиране на частно училище, признато от това общество за религиозно и управлявано в тази друга държава членка от сдружение, регистрирано в съответствие с правото на тази друга държава членка?

Ако отговорът на първия въпрос е утвърдителен:

2. Следва ли да се приеме, че член 56 ДФЕС не допуска национална правна уредба, която предвижда като условие за субсидиране на религиозните частни училища признаването на подалия искането за субсидиране като църква или религиозно общество съгласно националното право?“.

По преюдициалните въпроси

По първия въпрос

- 18 С първия си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 17, параграф 1 ДФЕС трябва да се тълкува в смисъл, че води до изключване от приложното поле на правото на Съюза на хипотеза, в която дадена църква или религиозно сдружение или общност, която/което има статута на публичноправен субект в една държава членка и признава и поддържа като религиозно училище частно учебно заведение в друга държава членка, подаде заявление за отпускане на това учебно заведение на субсидиране, каквото е запазено за църквите и религиозните сдружения или общности, признати съгласно правото на тази друга държава членка.
- 19 В тази насока е уместно да се припомни, на първо място, че член 17 ДФЕС несъмнено е израз на неутралността на Съюза спрямо организирането от държавите членки на отношенията им с църквите и религиозните сдружения или общности (решения от 17 април 2018 г., Egenberger, C-414/16, EU:C:2018:257, т. 58, и от 13 януари 2022 г., MIUR и Ufficio Scolastico Regionale per la Campania, C-282/19, EU:C:2022:3, т. 50), но тази разпоредба не може да бъде използвана, за да се изключи принципно от приложното поле на правото на Съюза дейността на църквите или на религиозните сдружения или общности, когато тази дейност се състои в предоставянето на услуги срещу възнаграждение на даден пазар (вж. в този смисъл решение от 27 юни 2017 г., Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania, C-74/16, EU:C:2017:496, т. 43 и 47).
- 20 На второ място, учебните занятия, провеждани от учебни заведения, които се финансират основно с частни средства, представляват услуги, тъй като преследваната от тези заведения цел е да предлагат такива услуги срещу възнаграждение (вж. в този смисъл решения от 7 декември 1993 г., Wirth, C-109/92, EU:C:1993:916, т. 17, и от 6 ноември 2018 г., Scuola Elementare Maria Montessori/Комисия, Комисия/Scuola Elementare Maria Montessori и Комисия/Ferracci, C-622/16 P — C-624/16 P, EU:C:2018:873, т. 105).
- 21 За сметка на това учебните занятия, които са провеждани от учебно заведение, част от обществената образователна система, и които се финансират изцяло или основно с обществени средства, не представляват икономическа дейност. Всъщност, като създава и поддържа такава обществена образователна система, държавата членка не цели да се ангажира с извършването на дейности срещу заплащане, а изпълнява своята мисия по отношение на населението си в социалната, културната и образователната сфера (вж. в този смисъл решения от 7 декември 1993 г., Wirth, C-109/92, EU:C:1993:916, т. 15, и от 11 септември 2007 г., Schwarz и Gootjes-Schwarz, C-76/05, EU:C:2007:492, т. 39).

- 22 В случая от преюдициалното запитване е видно, че австрийското учебно заведение, признато и поддържано от германската адвентистка църква като религиозно училище, е частно учебно заведение, в което провежданите учебни занятия до голяма степен се финансират с частни средства, поради което — без да се засягат проверките, които трябва да направи запитващата юрисдикция — за това учебно заведение трябва да се счита, че упражнява икономическа дейност по смисъла на цитираната по-горе съдебна практика.
- 23 Обратно на твърдяното от австрийското правителство и от Европейската комисия, в тази насока фактът, че веднъж отпусната, заявената субсидия би позволила съответното частно учебно заведение да се счита за учебно заведение, финансирано с обществени средства, което като такова вече не извършва икономическа дейност по смисъла на съдебната практика, припомнена в точки 20 и 21 от настоящото решение, е ирелевантен за преценката дали процесната в главното производство хипотеза попада в приложното поле на правото на Съюза. Всъщност от значение е само за частното учебно заведение, за което е заявена субсидията, да може да се счита, че извършва икономическа дейност към датата, на която е подадено заявлението за субсидията (вж. по аналогия решение от 11 септември 2007 г., Schwarz и Gootjes-Schwarz, C-76/05, EU:C:2007:492, т. 44).
- 24 Освен това, обратно на твърдяното от австрийското правителство, процесното по главното производство положение се различава от положение, което във всичките си аспекти се свежда само до една държава членка. Всъщност в случая германската адвентистка църква подава заявление до австрийските власти за отпускане на субсидия за учебно заведение в Австрия, което тя признава и поддържа като религиозно училище. Ето защо този трансграничен елемент означава, че правилата на правото на Съюза относно свободното движение по принцип намират приложение (вж. в този смисъл решение от 15 ноември 2016 г., Ullens de Schooten, C-268/15, EU:C:2016:874, т. 47).
- 25 С оглед на изложеното дотук на първия въпрос следва да се отговори, че член 17, параграф 1 ДФЕС трябва да се тълкува в смисъл, че не води до изключване от приложното поле на правото на Съюза на хипотеза, в която дадена църква или религиозно сдружение или общност, която/което има статута на публичноправен субект в една държава членка и признава и поддържа като религиозно училище частно учебно заведение в друга държава членка, подаде заявление за отпускане на това учебно заведение на субсидиране, каквото е запазено за църквите и религиозните сдружения или общности, признати съгласно правото на тази друга държава членка.

По втория въпрос

- 26 Най-напред следва да се припомни, че учебното заведение, за което германската адвентистка църква иска субсидия, се намира в Австрия и се управлява от сдружение, което е регистрирано в тази държава членка и има стабилно и трайно присъствие там. Следователно такова положение попада в обхвата на свободата на установяване, гарантирана с член 49 ДФЕС, а не на свободното предоставяне на услуги, гарантирано с член 56 ДФЕС (вж. по аналогия решение от 8 септември 2010 г., Stoß и др., C-316/07, C-358/07 — C-360/07, C-409/07 и C-410/07, EU:C:2010:504, т. 59).
- 27 При това положение вторият въпрос на запитващата юрисдикция трябва да се разбира в смисъл, че по същество има за цел да се установи дали член 49 ДФЕС, разглеждан във връзка с член 17, параграф 1 ДФЕС, трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска национална правна уредба, съгласно която за отпускането на обществени субсидии,

- предвидени за частните учебни заведения, които са признати като религиозни училища, е необходимо църквата или религиозното общество, подала/подало заявлението за отпускане на субсидия за такова заведение, да е призната/признато съгласно правото на съответната държава членка, включително когато тази църква или това религиозно общество е призната/признато съгласно правото на своята държава членка на произход.
- 28 Член 49, първа алинея ДФЕС предвижда, че в рамките на разпоредбите на дял IV, глава 2, трета част ДФЕС ограниченията върху свободата на установяване на граждани на държава членка на територията на друга държава членка се забраняват. Ето защо тази разпоредба не допуска изобщо национална мярка, която забранява, възпрепятства или прави по-непривлекателно упражняването на свободата на установяване (вж. в този смисъл решения от 5 октомври 2004 г., *CaixaBank France*, C-442/02, EU:C:2004:586, т. 11, и от 7 септември 2022 г., *Cilevičs и др.*, C-391/20, EU:C:2022:638, т. 61).
- 29 Принципът на забрана на всяка дискриминация, основана на гражданство, който се прилага в тази област, забранява не само явната дискриминация, но и всички прикрити форми на дискриминация, които чрез прилагане на други разграничителни критерии фактически водят до същия резултат. Поради това не е изключена възможността критерии като мястото на произход или местожителството на гражданин на дадена държава членка в зависимост от обстоятелствата да са равностойни, от гледна точка на практическия си ефект, на основана на гражданството дискриминация, забранена от Договора за функционирането на ЕС (вж. в този смисъл решения от 12 февруари 1974 г., *Sotgiu*, 152/73, EU:C:1974:13, т. 11, и от 20 януари 2011 г., *Комисия/Гърция*, C-155/09, EU:C:2011:22, т. 45).
- 30 В случая от акта за преюдициално запитване се вижда, че заявление за отпускане на субсидия, посочено в член 17 от *PrivSchG*, могат да подадат само църквите или религиозните общества, които са признати от австрийския закон, т.е. отговарят на условията по член 1 от *AnerkennungsG* и член 11 от *BekGG*.
- 31 Доколкото поначало изискват присъствието, с различна продължителност, на църквите или на религиозните общества в Австрия, както и членовете им да са поне двама на хиляда от населението на Австрия, тези условия е по-лесно да бъдат изпълнени от църквите или религиозните общества, установени в Австрия. Следователно тези условия могат да поставят в по-неблагоприятно положение църквите и религиозните общества, които са установени в други държави членки и признават и поддържат като религиозни училища частни учебни заведения, намиращи се в Австрия. Всъщност тези църкви и религиозни общества не могат да получават субсидии за посочените учебни заведения с оглед на изплащането на възнаграденията на преподавателите, които трябва да прилагат образователните програми на споменатите заведения.
- 32 Ето защо — без да се засягат проверките, които трябва да направи запитващата юрисдикция — следва да се приеме, че национална правна уредба като процесната по главното производство представлява ограничение на свободата на установяване.
- 33 Такова ограничение обаче е допустимо, ако, на първо място, е обосновано от цел, изрично посочена в член 52, параграф 1 ДФЕС, или от императивно съображение от общ интерес и ако, на второ място, спазва принципа на пропорционалност, което означава, че с това ограничение може съгласувано и последователно да се гарантира, без да се надхвърля необходимото, постигането на преследваната цел (вж. в този смисъл решение от 7 септември 2022 г., *Cilevičs и др.*, C-391/20, EU:C:2022:638, т. 65).

- 34 Що се отнася, на първо място, до наличието на обосновка на разглежданото ограничение, в изложението на мотивите към PrivSchG, цитирано от запитващата юрисдикция, се посочва, че частните религиозни училища допълват държавната образователна система, която е междуконфесионална, като позволяват на родителите по-лесно да изберат образованието на своите деца съобразно религиозните си убеждения.
- 35 В допълнение, от изложението на мотивите за изменението на BekGG става ясно — досежно критериите, които уреждат признаването на църквите и на религиозните общества по реда на AnerkennungsG — че признатите от австрийския закон получават обществено материално подпомагане, по-специално в сферата на здравеопазването и образованието, доколкото допринасят за благосъстоянието на хората. Всъщност получаването на статут на църква или на религиозно общество, призната/признато съгласно австрийското право, поражда задължения, сред които е задължението за предоставяне на религиозно образование.
- 36 Подобно на австрийското правителство, запитващата юрисдикция счита, че като допълва междуконфесионалната държавна образователна система с частни религиозни училища, на практика тази правна уредба позволява на родителите да изберат образованието на своите деца съобразно религиозните си убеждения, и следователно преследва легитимна цел. Както отбелязва генералният адвокат в точка 72 от заключението си, такава цел, която е в съзвучие с целта да се осигурят високи образователни стандарти, квалифицирана от Съда като „императивно съображение от общ интерес“ (решения от 13 ноември 2003 г., Neri, C-153/02, EU:C:2003:614, т. 46, и от 14 септември 2006 г., Centro di Musicologia Walter Stauffer, C-386/04, EU:C:2006:568, т. 45), може да обоснове наличието на пречка пред свободата на установяване.
- 37 При това положение, видно от точка 33 от настоящото решение, на второ място, следва да се провери дали процесната по главното производство национална правна уредба, от една страна, може съгласувано и последователно да гарантира постигането на преследваната от нея цел, и от друга, не надхвърля необходимото за постигането ѝ.
- 38 В крайна сметка запитващата юрисдикция, която единствена е компетентна да прецени фактите по спора в главното производство и да тълкува приложимата национална правна уредба, трябва да определи дали и в каква степен тази правна уредба отговаря на тези изисквания. При все това Съдът, който трябва да предостави полезен отговор на тази юрисдикция, за да може тя да се произнесе, е компетентен да ѝ даде указания, изведени от преписката и от представените пред него писмени становища (решение от 7 септември 2022 г., Cilevičs и др., C-391/20, EU:C:2022:638, т. 72 и 73).
- 39 В случая, що се отнася до възможността процесната национална правна уредба съгласувано и последователно да преследва съответната легитимна цел, от изложението на мотивите за изменението на BekGG личи, че признаването на църквите и на религиозните общества по реда на AnerkennungsG предполага те да имат известен размер, за да не се свеждат действията им само до техните членове. Прието е, че когато е достигнат минималният брой членове на дадена църква или религиозно общество, предвиден с тази правна уредба, обхватът на положителните последици от нейните/неговите действия, в частност в сферата на образованието, надхвърля строгата рамка на общността на нейните/неговите членове. Също така с ограничаването на отпускането на обществени субсидии само до религиозните училища на църкви и на религиозни общества, признати съгласно

австрийското право, трябва да се гарантира, че тези училища са обърнати към значителна част от населението, която може да избере това образователно предложение, допълващо предложеното от държавните учебни заведения.

- 40 При това положение процесната по главното производство правна уредба не се явява неподходяща, за да могат родителите да изберат образованието на своите деца съобразно религиозните си убеждения в контекста на висококачествено междуконфесионално образование — цел, която, както бе припомнено в точка 36 от настоящото решение — е легитимна от гледна точка на правото на Съюза.
- 41 По отношение на въпроса дали тази правна уредба не надхвърля необходимото за постигането на тази цел, следва да се припомни, че член 17, параграф 1 ДФЕС задължава Европейския съюз да зачита и да не накърнява статута на църквите и религиозните сдружения или общности в рамките на държавите членки, тъй като член 17 ДФЕС е израз на неутралността на Съюза спрямо организирането от държавите членки на отношенията им с тях (решения от 17 април 2018 г., Egenberger, C-414/16, EU:C:2018:257, т. 58, и от 13 януари 2022 г., MIUR и Ufficio Scolastico Regionale per la Campania, C-282/19, EU:C:2022:3, т. 50). Ето защо в случаи като този в главното производство член 49 ДФЕС, разглеждан във връзка с член 17, параграф 1 ДФЕС, няма как да се тълкува в смисъл, че изисква една държава членка да признае статута, от който посочените църкви, религиозни сдружения или общности се ползват по силата на правото на други държави членки.
- 42 Член 11 от BekGG предвижда три алтернативни условия за получаването на статут на църква или на религиозно общество, призната/признато съгласно австрийското право. Първо, такъв статут може да получи църква или религиозно общество, която/което съществува поне 20 години в Австрия. Второ, дори да не е съществувала/съществувало по-рано в Австрия, този статут може да получи и църква или религиозно общество, която/което е организационно и доктринално интегрирана/интегрирано в международно активно религиозно общество, което съществува от поне 200 години. Трето, ако съществува от поне 100 години, такова общество трябва вече да е било активно в Австрия в организирана форма в продължение на поне 10 години, за да може организационно и доктринално интегрираната/интегрираното в него църква или религиозно общество да ползва въпросния статут.
- 43 Оказва се, че тези алтернативи, с които трябва да се обхванат хипотезите, в които признаването на дадена църква или религиозно общество може да спомогне за междуконфесионалното естество на националната образователна система, не надхвърлят необходимото за постигането на целта, открояна в точка 36 от настоящото решение — да се даде възможност на родителите да изберат образованието на своите деца съобразно религиозните си убеждения.
- 44 По-нататък, досежно условието за представителност, която църквата или религиозното общество, поискала/поискало да бъде призната/признато съгласно австрийското право, има сред населението на страната, член 11, параграф 1, буква d), второ изречение от BekGG предвижда, че ако не може да представи доказателство, че членовете ѝ/му са поне двама на хиляда от населението на Австрия съгласно данните от последното преброяване на населението, тя/то може да представи такова доказателство в каквато и да е друга подходяща форма. Доколкото не се ограничава да предвиди само един начин на доказване, тази разпоредба свидетелства и за волята на австрийския законодател да не надхвърли необходимото за постигане на целта, преследвана с националната правна уредба.

- 45 С оглед на изложеното дотук на втория въпрос следва да се отговори, че член 49 ДФЕС, разглеждан във връзка с член 17, параграф 1 ДФЕС, трябва да се тълкува в смисъл, че допуска национална правна уредба, съгласно която за отпускането на обществени субсидии, предвидени за частните учебни заведения, които са признати като религиозни училища, е необходимо църквата или религиозното общество, подала/подало заявлението за отпускане на субсидия за такова заведение, да е призната/признато съгласно правото на съответната държава членка, включително когато тази църква или това религиозно общество е призната/признато съгласно правото на своята държава членка на произход.

По съдебните разноски

- 46 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (трети състав) реши:

- 1) **Член 17, параграф 1 ДФЕС трябва да се тълкува в смисъл, че не води до изключване от приложното поле на правото на Съюза на хипотеза, в която дадена църква или религиозно сдружение или общност, която/което има статута на публичноправен субект в една държава членка и признава и поддържа като религиозно училище частно учебно заведение в друга държава членка, подаде заявление за отпускане на това учебно заведение на субсидиране, каквото е запазено за църквите и религиозните сдружения или общности, признати съгласно правото на тази друга държава членка.**
- 2) **Член 49 ДФЕС, разглеждан във връзка с член 17, параграф 1 ДФЕС, трябва да се тълкува в смисъл, че допуска национална правна уредба, съгласно която за отпускането на обществени субсидии, предвидени за частните учебни заведения, които са признати като религиозни училища, е необходимо църквата или религиозното общество, подала/подало заявлението за отпускане на субсидия за такова заведение, да е призната/признато съгласно правото на съответната държава членка, включително когато тази църква или това религиозно общество е призната/признато съгласно правото на своята държава членка на произход.**

Подписи